

O czym warto pamiętać w sprawnej komunikacji z osobą z niepełnosprawnością ruchową*

1. Studiujące osoby z niepełnosprawnością ruchową należy traktować jak wszystkie pozostałe – naturalnie i bez skrupowania, bez faworyzowania i stosowania ulg, ale także bez uników i przejawów litości.
2. Informację o tym czego potrzebuje osoba z niepełnosprawnością ruchową do pełnego uczestnictwa w zajęciach najlepiej uzyskać dyskretnie i bezpośrednio od niej samej. Jeśli występują trudności w komunikowaniu się, to warto wówczas próbować uzyskać niezbędne informacje od osoby towarzyszącej czy asystującej lub grupy rówieśniczej.
3. Rozmawiając z osobą na wózku lub z osobą niskorosłą, należy usiąść lub stanąć w odległości umożliwiającej swobodny kontakt wzrokowy bez zadzierania głowy.
4. Osobom mającym problemy w poruszaniu się najwięcej trudności sprawia konieczność szybkiego przemieszczania się pomiędzy budynkami, kondygnacjami, salami uczelni. Układając plan zajęć warto uwzględnić te trudności w celu ich uniknięcia lub ograniczenia.
5. W trosce o osoby poruszające się na wózkach lub z niskorosłością informacje, ogłoszenia, tablice, ekrany nie powinny być umieszczane zbyt wysoko.
6. Przeszkodami w przemieszczaniu się dla osób na wózkach są progi, różnice poziomu między windą a podłogą, zaś dla osób poruszających się o kulach śliskie i mokre nawierzchnie podłóg.
7. Osoby ze zmniejszoną siłą mięśni, silną spastyką (mimowolnymi, niekontrolowanymi skurczami twarzy, rąk, całego ciała), o niewykształconych bądź amputowanych kończynach górnych mogą potrzebować specjalnych pomocy technicznych: nakładek na klawiaturę, rysików, programów komputerowych itp. Warto dopytać o tego typu materiały w Zespole Wsparcia Osób ze Szczególnymi Potrzebami. Warunki do nauki, sprzęt specjalistyczny i środki dydaktyczne powinny być dostosowane do możliwości psychofizycznych osób studiujących oraz ich potrzeb.
8. Forma sprawdzania wiedzy studiujących osób z niepełnosprawnościami powinna być taka sama jak dla pozostałych. Jednak ze względu na niepełnosprawność można zmienić jej formę, np. z pisemnej na ustną, opisową zamiast obrazowej lub zmienić miejsce odbywania zaliczenia w związku z niemożnością dotarcia do danego pomieszczenia, np. przy braku lub awarii windy.
9. Niesprawność rąk może uniemożliwić podnoszenie ich w celu zgłoszenia się do odpowiedzi lub wykazania w ten sposób inicjatywy. Osoby prowadzące zajęcia, inicjujące taką aktywność, powinny przewidzieć jej alternatywne formy.

10. Nagrywanie zajęć jest często jedynym sposobem sporządzania notatek, szczególnie przez osoby z niesprawnością rąk. Prawo autorskie pozwala na nagrywanie zajęć, ale tylko do użytku osobistego osoby studiującej. Regulamin studiów Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu umożliwia zastosowanie urządzeń technicznych, w tym urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk.
11. Należy pamiętać o indywidualnym traktowaniu osób z niepełnosprawnością ruchową – każda z nich ma inne możliwości motoryczne, komunikowania się i percepcji, wynikające z rodzaju/ów niepełnosprawności lub rozwoju choroby.
12. Wózek, kule, chodzik należą do sfery osobistej osoby z niepełnosprawnością ruchową. Nie należy ich dotykać, przestawiać lub opierać się o nie bez pozwolenia.
13. Należy pamiętać, aby zwracać się bezpośrednio do osoby z niepełnosprawnością, a nie do osoby towarzyszącej.
14. Chcąc zaoferować pomoc osobie z niepełnosprawnością, należy zapytać ją, w jaki sposób to zrobić.
15. Osoba z niepełnosprawnościami może korzystać z psa asystującego. Psa asystującego nie należy głaskać i rozpraszać. Szczegółowe zasady korzystania z psa asystującego na terenie Uczelni reguluje Zarządzenie Rektora w sprawie zasad wstępu do budynków Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu psa asystującego osobie z niepełnosprawnością oraz psa szkolonego na psa asystującego osobie z niepełnosprawnością

* Na podstawie „Poradnika wrażliwej komunikacji, czyli jak komunikować się z osobami z niepełnosprawnościami i trudnościami w obszarze zdrowia psychicznego”, praca zbiorowa pod red. dr Magdaleny Cyrklaff-Gorczyca, Toruń 2024

Link do pełnej wersji Poradnika.